

Handleiding rekentool effectmeting productgroep ICT hardware

DMG

Binnen de impuls klimaatneutraal en circulair inkopen zijn er pilots die bijdragen aan de ambitie om de CO₂-uitstoot in Nederland met 49% te verminderen in 2030.¹ Onderdeel van de pilots is zicht krijgen op de effecten van klimaatneutraal en circulair inkopen. Het *meten* van deze effecten is essentieel voor het bepalen welke eisen/criteria tot welk effect leiden, bijsturing in de opdracht en het creëren van draagvlak voor klimaatneutraal en circulaire inkopen in de organisatie. Het effect wordt gemeten in termen van vermeden CO₂ uitstoot (klimaat) en vermeden grondstoffengebruik (circulaire economie).

De effectmeting voert u zelf uit, ondersteund door deze handleiding, de voor de pilot ingehuurde expert en het RIVM. Samen moet dit leiden tot een goede leerervaring die ook zijn weerslag zal vinden bij andere aanbestedingen op het gebied van ICT hardware. Heeft u vragen of opmerkingen over de handleiding of de tool? Neem contact op met het RIVM via mvi@rivm.nl.

De subsidie en effectmeting worden gefinancierd met klimaatgeld uit het regeerakkoord. Hiermee geeft de rijksoverheid via inkoop een impuls aan de transitie naar een klimaatneutrale en circulaire economie. Zie ook www.pianoo.nl/klimaatenvelophe.

Doel van de rekentool en deze handleiding

De rekentool en deze bijbehorende handleiding zijn bedoeld voor de decentrale overheden die als pilot participeren in de impuls klimaatneutraal en circulair inkopen. In deze handleiding bij de rekentool voor productgroep ICT vindt u uitleg over:

- Hoe met de rekentool het potentiële effect van een MVI aanbesteding kan worden berekend tijdens de initiatiefase en welke inkoopgegevens hiervoor nodig zijn.
- De belangrijkste rekenregels en aannames die aan de berekening ten grondslag liggen.

Bij deze beschrijving hoort bij de bestanden 'Rekensheet ICT v1.1.xlsx' en 'Rekensheet ICT v1.1.odf' ontvangen, deze bestanden bevatten de rekentool. De rekentool zal op basis van uw ervaring verder worden ontwikkeld en verbeterd tijdens uitvoering van de pilots. Dus uw reactie hierop is welkom en nodig. Ook als alles helder is horen we dat graag. Dit geldt ook voor deze handleiding die we voor de toekomst zullen verbeteren op basis van uw ervaringen en input. Hiervoor kunt u contact met ons opnemen via mvi@rivm.nl.

Deze rekentool is ontwikkeld om een effectmeting te doen van potentiële aanbestedingen voor ICT. Het is geschikt het effect te berekenen van de aanschaf van desktops, toetsenborden, laptops, LCD schermen,

¹ <https://www.pianoo.nl/nl/themas/maatschappelijk-verantwoord-inkopen-duurzaam-inkopen/ontwikkelingen/klimaatenvelophe-impuls>

Smartphones, optische muizen en tablets. De rekentool is alleen geschikt voor het bepalen van het potentiële effect. Het is nadrukkelijk niet bedoeld voor het evalueren van tenders.

Effectberekening

Om een effectberekening te kunnen doen zijn een aantal gegevens nodig. Dit zijn grotendeels basisgegevens die u van plan bent op te nemen in de aanbesteding als minimumeisen of gunningscriteria. In tabel 1 is weergegeven welke gegevens u nodig heeft bij het invullen van de rekentool. Op basis van deze gegevens kan een effect berekend worden, dit effect wordt uitgedrukt in vermeden emissies en vermeden grondstoffen (tabel 2) ten opzichte van de referentie.

Tabel 1. Gegevens benodigd bij berekening effect

Gegevens	Eenheid	Bijzonderheden
Onderdeel	-	Het ICT product dat u aan wilt besteden.
Herkomst	-	De herkomst van het product, u kunt kiezen uit: <ul style="list-style-type: none"> - Nieuw - Refurbished - Tweede hands - Re-manufactured
Levensverwachting	jaar	Optioneel: Hoe lang u van plan bent met het product te doen. Ter indicatie wordt de marktstandaard levensverwachting gegeven van het product dat u gekozen heeft. Wanneer u niks invult wordt er met deze referentie gerekend.
End of life	-	De strategie die u kiest aan het einde van de levensduur van het product, u kunt kiezen uit: <ul style="list-style-type: none"> - Verbranding - Recycling Materialen - Reuse componenten - Re-manufactured - Re-furbished - Re-use
Aantal	-	Het aantal dat u aan wilt besteden

De rekentool geeft inzicht in de indicatoren weergegeven in tabel 2. Het is een grove inschatting op basis van generieke data. Daarom is het niet geschikt om producten te vergelijken, maar alleen om in rapportages aan te geven of er wel of geen winst te verwachten is en in welke orde grootte dit valt en als aanbestedende dienst grip te krijgen op wat in algemene zin verschillende eisen voor effect hebben.

Tabel 2: Indicatoren voor effect bepaling ICT Hardware

Thema	Indicator	Eenheid
Klimaat	Vermeden broeikasgas emissies	Kg CO ₂ eq.

Circulaire Economie	Vermeden antimoon	Kg Sb eq.
---------------------	-------------------	-----------

Rekenregels en aannames

Het potentiële effect wordt berekend door op basis van de herkomst, de levensverwachting en de end-of-life strategie een allocatiefactor vast te stellen. Deze allocatiefactor is een maat voor hoeveel van de milieueffecten bij welke gebruiker terecht komen. De allocatiefactor wordt vermenigvuldigd met de emissies van een nieuw product en het aantal producten. De vermeden emissies en grondstoffen zijn het verschil ten opzichte van de referentie. Als referentie geldt een nieuw product wat aan het einde van de gebruiksfase vernietigd wordt.

Naast de keuze voor de kengetallen in de tool zijn voor het ontwikkelen van de rekentool een aantal aannames gedaan:

- De allocatiefactoren gaan uit van een 50-50 verdeling van de milieuwinst door tweedehands of hergebruik van producten, op basis van dat er momenteel een grote markt is ontstaan voor tweedehands ICT hardware. Overige allocatiefactoren zijn hier van afgeleid.
- De levensverwachting van de hardware producten in de rekentool is 2 jaar (telefoons), of 3 jaar. Dit is op basis van de economische levensduur.
- Milieugegevens waar mee gerekend wordt zijn afkomstig van Ecoinvent 3.4, dit zijn oudere (2011) gegevens.
- Emissiegegevens zijn merk en type specifiek, in de rekentool wordt er met generieke gegevens gerekend om een indicatie te geven. Praktijk emissies kunnen hier van verschillen.

Omdat de rekentool nog in ontwikkeling is, bevat deze een houdbaarheidsdatum. Na deze datum is de tool waarschijnlijk niet meer up-to-date met de laatste getallen of incompleet. Wanneer de houdbaarheidsdatum is verstreken en u de laatste versie wilt van de rekentool, neem dan contact op met ons via mvi@rivm.nl.